

Competència en llengua catalana

Sèrie 2

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE PUNTUACIÓ
I CORRECCIÓ**

INSTRUCCIONS

- **Per cada error d'ortografia, gramàtica o lèxic es descomptaran 0,05 punts, fins a un màxim d'1 punt, a cada qüestió fins a la 6. Els errors de les qüestions 7 i 8 ja es tindran en compte en la correcció corresponent.**

Llegiu atentament aquest text i responeu a les qüestions següents.

Als boscos de Catalunya creixen fins a cent espècies de bolets tòxics

Als boscos de Catalunya neixen i creixen prop de dues-centes espècies de bolets comestibles. Però al costat d'aquestes espècies bones, també neixen els bolets verinosos. I es calcula que hi ha prop d'un centenar de varietats tòxiques, una dotzena de les quals poden causar la mort. La que més intoxicacions provoca és l'*Amanita phalloides*, molt freqüent als boscos de Catalunya, tal com indica Juan Martínez de Aragón, investigador del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i expert en micologia. La varietat d'amanita s'acostuma a confondre amb altres espècies comestibles, com la *Russula*. La diferència més clara que indica la toxicitat d'aquest bolet és al tronc. Té un cèrcol al voltant del peu i una vulva que envolta la base. L'*Amanita phalloides* causa el noranta per cent de les intoxicacions.

Juan Martínez de Aragón alerta que altres bolets «que estan provocant molts ensurts a Catalunya i que també creixen en abundància als nostres boscos» són algunes varietats del gènere *Cortinarius*. Aquestes espècies verinoses s'acostumen a confondre amb algunes altres de llenegues. Per identificar-les, n'hi ha prou a mirar amb atenció l'exemplar, afegeix aquest expert en micologia, per detectar si té «una mena de tela o vel que el cobreix». Un altre bolet que també creix en abundància als boscos de Catalunya a la tardor és l'*Entolomo lividum*, «que també és al darrere de moltes de les intoxicacions», revela Juan Martínez, i s'acostuma a confondre amb el moixernó de tardor.

L'única recomanació que val per evitar una intoxicació és la de recollir únicament els bolets que «es coneixen molt bé i tenim plenament identificats», afirma aquest investigador del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. I recorda que en anys d'abundància de bolets comestibles, també creixen al mateix ritme els verinosos o tòxics. Pel que fa als bolets, no s'hi valen els consells que van de boca en boca. Hi ha persones que creuen, per exemple, que els tòxics no creixen a les zones on neixen els comestibles. Estan ben equivocats. Com aquells que afirmen que si un bolet ha estat menjat per algun animal no pot ser dolent. Juan Martínez insisteix que tampoc no tenen cap validesa els mètodes com el de fer servir un all, una moneda o una cullera en la cocció dels bolets per constatar si són comestibles o no ho són en funció del color que adquireixin aquests elements. «Això és una temeritat i no té cap base científica», afirma aquest investigador.

Les intoxicacions més greus les causen els bolets que, com és el cas de l'*Amanita phalloides*, triguen a donar senyals de la seva toxicitat. Els primers síntomes, dels bolets que acostumen a ser mortals, no apareixen fins al cap de vuit o dotze hores (en alguns casos fins i tot passen dies) d'haver-los menjat. I quan es va a l'hospital, en els casos més greus, ja és massa tard, ja que el verí s'ha estès per l'organisme sense que l'intoxicat se n'hagi assabentat. Els bolets tòxics que causen la major part de morts acostumen a afectar òrgans vitals, com el fetge o els ronyons.

Adaptació feta a partir d'un text de
Javier RICOU. *La Vanguardia* (24 d'octubre de 2012)

1. Esmenteu dos dels consells que apareixen al text per tal d'evitar intoxicacions amb bolets.

[1 punt]

Es poden considerar vàlides dues de les respostes següents:

- Recollir només els bolets que coneguem bé i que puguem identificar sense cap mena de dubte.
- Mirar amb atenció els bolets per no confondre les espècies comestibles amb les tòxiques.
- No fer cas dels consells populars a l'hora de diferenciar els bolets comestibles dels tòxics.

Dues respostes clares i completes 1 punt
Una resposta clara i completa 0,5 punts

Es poden adjudicar puntuacions intermèdies (de 0,75 o 0,25) entre les que es proposen més amunt, si hi ha manca de claredat o de precisió en alguna de les respostes.

2. Expliqueu per quins motius l'*Amanita phalloides* és un dels bolets més perillosos, segons el text.

[1 punt]

L'*Amanita phalloides* és un dels bolets més perillosos per dos motius: d'una banda, perquè es confon amb espècies de bolets comestibles i, de l'altra, perquè els símptomes de la intoxicació que provoca no apareixen immediatament després que s'hagi consumit, sinó més tard, i quan es va a l'hospital ja pot ser massa tard.

Resposta clara i completa, amb tots dos motius ben exposats1 punt
Resposta amb un únic motiu ben explicat0,5 punts
Resposta clarament deficient 0 punts

S'ha de corregir la pregunta atenent la qualitat del conjunt, i es poden adjudicar puntuacions intermèdies (de 0,75 o 0,25) entre les que es proposen més amunt, segons la precisió i la claredat de les respostes.

3. Segons el text, a l'hora de diferenciar els bolets comestibles dels tòxics, hi ha tres errors que no tenen cap base científica i que poden circular entre la gent. Digueu quins són aquests tres errors.

[1 punt]

Els tres errors són:

- Creure que els bolets tòxics no creixen als llocs on neixen els comestibles.
- Pensar que si un bolet ha estat menjat per algun animal no és tòxic.
- Mirar quin color agafen un all, una moneda o una cullera que es fan coure amb els bolets per saber si són comestibles o no.

Tres respostes clares i completes 1 punt
Dues respostes clares i completes 0,5 punts
Una resposta clara i completa 0,25 punts

Es pot adjudicar una puntuació de 0,75 en una valoració de la qualitat global de les respostes.

4. Escriviu un sinònim de les paraules següents, tenint en compte el sentit que tenen en el text, on les trobareu subratllades.

[1 punt: 0,25 punts per cada resposta correcta]

«provoca» (línia 5)	produeix, causa, origina, ocasiona...
«detectar» (línia 16)	descobrir, notar, percebre, adonar-se, comprovar...
mètode (línia 29, «mètodes»)	sistema, procediment...; també acceptarem formes en plural
aparèixer (línia 35, «apareixen»)	mostrar-se, manifestar-se, sorgir...; també acceptarem “es mostren, es manifesten, sorgeixen...”

Cada resposta correcta es valora amb 0,25 punts.

5. Definiu les paraules següents, subratllades en el text:

[1 punt: 0,5 punts per cada resposta correcta]

a) «expert» (línia 16): **persona que té molts de coneixements sobre alguna matèria.**

b) síntoma (línia 34, «síntomes»): **senyal, indicatiu o canvi en el cos que indica que hi pot haver alguna malaltia, que alguna cosa no funciona prou bé, que permet detectar alguna cosa...**

Els models de resposta només són orientatius. Adjudiqueu 0,5 punts per cada resposta correcta. La definició que contingui imprecisions però que es pugui considerar acceptable s'ha de valorar amb 0,25 punts.

6. Digues a quina categoria gramatical (substantiu, adjectiu, determinant, verb, pronom, preposició, adverbi...) pertanyen els mots subratllats de la frase següent, treta del text:

[1 punt: 0,20 punts per cada resposta correcta]

«Aquestes espècies verinoses s'acostumen a confondre amb algunes altres de llenegues»

a) aquestes: **demonstratiu / determinant demostratiu / determinant**

b) espècies: **nom / substantiu**

c) verinoses: **adjectiu / adjectiu qualificatiu**

d) confondre: **verb**

e) amb: **preposició**

Adjudiqueu 0,2 punts per cada resposta correcta.

7. Completeu les frases següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis, tal com es fa al model; la forma verbal s'ha d'ajustar al context de la frase.

[1 punt: 0,25 punts per cada resposta correcta]

Model: Aquest boletaire mai no ens explica (EXPLICAR, present) on troba els bolets.

a) Els meus cosins m'han assegurat que aquest any no es recolliran (RECOLLIR, futur) gaires bolets als boscos del poble.

b) És preferible que tu no facis (FER) cas dels consells que t'han donat.

c) Si nosaltres barregem (BARREJAR) tots els bolets que hem trobat, podrem preparar un bon guisat.

d) Nosaltres mai no hem sabut (SABER, participi) d'on treu tants de bolets cada temporada.

Adjudiqueu 0,25 punts per cada resposta correcta. Si hi ha cap error ortogràfic, no considereu correcta la resposta.

8. Redacteu un text d'unes cent paraules sobre UN dels dos temes següents:

[3 punts]

A. Hi ha algunes persones que mostren un comportament incorrecte en determinats espais, com poden ser boscos, parcs públics, platges...; hi fan soroll amb música forta, criden, malmeten plantes, no dipositen les seves deixalles en els llocs adequats, etc. Expliqueu la vostra opinió sobre aquests comportaments i proposeu alguna mesura per tal de corregir-los i evitar-los.

B. Expliqueu quins són els menjars que us agraden més: podeu referir-vos als plats que preferiu, als plats preparats, a les opcions vegetarianes, o també si us estimeu més una cuina tradicional o una de més moderna, etc.

- La valoració del text s'efectua sumant la puntuació adjudicada a cadascun dels apartats que indiquem a continuació, però també s'ha de tenir en compte la qualitat global, a partir de la qual es pot arrodonir i modificar a l'alça o a la baixa la puntuació total d'aquesta qüestió.
- Si el text no respon al que es demana (se n'allunya molt clarament i tracta d'un tema diferent), es valora amb 0 punts.
- Si el text és molt breu, cada apartat es puntua d'una manera proporcional a l'extensió. Si té menys de 50 mots, es valora amb 0 punts.

a) Coherència

Selecció i ordenació correctes de la informació	0,5 punts
Algun problema en l'ordenació o en la selecció de la informació..	0,25 punts
Text desordenat i confús	0 punts

b) Cohesió (puntuació, concordança, construcció de les frases)

0-2 errors	0,75 punts
3-4 errors	0,5 punts
5-6 errors	0,25 punts
Més de 6 errors	0 punts

c) Correcció (ortografia, morfosintaxi, lèxic)

0-3 errors	1 punt
4-5 errors	0,8 punts
6-7 errors	0,6 punts
8-9 errors	0,4 punts
10-11 errors	0,2 punts
Més d'11 errors	0 punts

d) Variació

El text fa servir recursos sintàctics variats i un lèxic precís i no conté repeticions; s'hi admet alguna deficiència lleu	0,25 punts
El text presenta pocs recursos lèxics i sintàctics, i hi ha mots o estructures que es repeteixen sovint	0 punts

e) Registre

La llengua del text s'ajusta al grau de formalitat i al canal adequats. S'hi admet algun error lleu	0,25 punts
El text conté errors greus pel que fa al canal o al grau de formalitat	0 punts

f) Disposició

El text respecta els marges, les línies estan disposades correctament i la lletra és ben llegible	0,25 punts
Hi manca algun dels elements anteriors	0 punts

